

Aan een jongeman
die zoiets als een “gids” zoekt

Chantarella, winter 1930

Je brief krijg ik in het hooggebergte, overwerkt en zeer toe aan ontspanning. Ik kan dus alleen kort antwoorden.

Het is geen reden om te vertwijfelen. Als je ervoor bent geboren, een eigen en geen alledaags leven te leiden, zul je de weg naar een eigen persoonlijkheid en naar een eigen leven ook vinden, hoewel het een lange weg is. Als je er niet voor bent bestemd, als de kracht niet voldoende is, zul je vroeger of later moeten resigneren en zullen de moraal, de smaak en het gedrag van de gemeenschap zich aansluiten.

Het is een kwestie van kracht. Of, zoals ik liever denk, een kwestie van geloof. Want je vindt vaak zeer sterke mensen, die snel falen, en je vindt zeer gevoelige en zwakke mensen, die ondanks ziekte en zwakheid voortreffelijk met het leven klaar komen en er ook in het lijden hun stempel opdrukken. Als Sinclair kracht (of het geloof) heeft, dan komt Demian naar hem toe, hij trekt hem door zijn kracht naar zich toe.

Het geloof, dat ik bedoel, is niet gemakkelijk onder woorden te brengen. Je zou het zo uit kunnen drukken: ik geloof, dat ondanks de duidelijke onzin het leven toch zin heeft, ik berust erin, deze laatste zin met het verstand niet te kunnen begrijpen, maar ik ben bereid, hem te dienen, ook als ik me daarbij moet opofferen. De stem van deze zin hoor ik in mijzelf, in de ogenblikken, waarop ik werkelijk en heel levendig en helder ben.

Wat in deze ogenblikken het leven van mij eist, wil ik proberen te verwerklijken, ook als het tegen de gebruikelijke modes en wetten ingaat.

Dit geloof kun je niet bevelen en je kunt je er niet toe dwingen. Je kunt het slechts ondergaan. Zoals Christus de “genade” niet verdienen, afdwingen of met list verwerven, maar slechts gelovig ondergaan kan. Wie het niet kan, zoekt zijn geloof dan bij de kerk, of bij de wetenschap, of bij de patriotten of socialisten, of ergens, waar kant en klare morele opvattingen, programma's en recepten zijn.

Of een mens in staat en voorbestemd is, de lange en mooiere weg te gaan, die naar een eigen leven en zin voert, dat kan ik niet beoordelen, ook niet als ik hem lijfelijk zie. Duizenden proberen het, velen gaan de weg een stuk, weinigen gaan hem tot over de grens van de jeugd, en misschien helemaal niemand gaat hem volledig tot het eind.